

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znanika za odgovor.

Upravišтво „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—	1	40—

Pri moreh in povišanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki pošljejo v prvi naročnini vedno po nakaznici. Na samo pismo naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Osamezna številka velja 1'20 K. Poštnina plačana v gotovini.

Občinske volitve v Ljubljani in v štajerskih avtonomnih mestih.

Volitve v Ljubljani.

Pomen kratic: JDS = Jugoslovanska demokratska stranka; Kom. = Komunistična (ali kakor se sedaj zovejo Delavsko-kmečka republikanska) stranka; NSS = Narodno-socialistična stranka; SLS = Slovenska ljudska stranka; SKS = Samostojna kmetijska stranka; JSDS = Jugoslovanska socialdemokratska stranka.

Glede občinskih volitev v Ljubljani podajamo o izidu sledečo statistiko z ozirom na volitve v konstituantno. Številke v oklepajih so rezultati volitev z 28. novembra 1920 in prirastki oziroma padci volilcev.

I. Mestni dom: Število volilcev: 1097. Oddani glasovi: 755 (848) JDS 230 (281), komunisti 73 (97), 240, NSS 155 (117, +38), SLS 242 (271, -29), SKS 5 (-, +5), in JSDS 50 (82, -32).

II. Št. Jakobska šola. A—N. Število volilcev: 767. Oddani glasovi: 549 (626). JDS 235 (274, -39), komunisti 63 (81, -18), NSS 85 (69, +16), SLS 109 (135, -26), SKS 3 (-, +3), in JSDS 54 (67, -13).

III. Št. Jakobska šola. O—Z. Število volilcev: 623. Oddani glasovi: 448 (505). JDS 208 (227, -19), komunisti 43 (50, -7), NSS 49 (43, +6), SLS 92 (106, -14), SKS 4 (-, +4), JSDS 52 (79, -27).

IV. Deška šola. Cojzova cesta. 1003. Oddani glasovi: 682 (795) JDS 203 (216, -13), komunisti 91 (134, -43), NSS 101 (96, +5), SLS 135 (155, -20), SKS 17 (-, +17) in JSDS 135 (194, -59).

V. Obrtna šola: Število volilcev: 1038. Oddani glasovi: 695. (801). JDS 334 (377, -43), komunisti 40 (72, -32), NSS 128 (130, -2), SLS 107 (130, -23), SKS 14 (-, +14) in JSDS 72 (92, -20).

VI. Realka: Število volilcev: 1003. Oddani glasovi: 696. (770). JDS 355 (414, -59), komunisti 34 (55, -21), NSS 141 (103, +38), SLS 92 (119, -27), SKS 8 (-, +8) in JSDS 66 (79, -13).

VII. I. drž. gimnazija. Število volilcev: 924. Oddani glasovi: 615 (684). JDS 252 (265, -13), komunisti 81 (127, -46), NSS 108 (108), SLS 91 (98, -7), SKS 9 (-, +9) in JSDS 74 (86, -12).

VIII. Justična palača. Število volilcev: 835. Oddani glasovi: 565 (652). JDS 255 (312, -57), komunisti 33 (46, -13), NSS 95 (59, +36), SLS 125 (165, -40), SKS 10 (-, +10) in JSDS 47 (70, -23).

IX. Učiteljske. A—L. Število volilcev: 568. Oddani glasovi 385 (451). JDS 140 (160, -20), komunisti 60 (84, -24), NSS 59 (51, +8), SLS 93 (103, -10), SKS 4 (-, +4) in JSDS 29 (53, -24).

X. Ledina. M—Z. Število volilcev: 584. Oddani glasovi 400 (466). JDS 142 (164, -22), komunisti 32 (59, -27), NSS 69 (61, +8), SLS 122 (139, -17), SKS 6 (-, +6) in JSDS 29 (43, -14).

XI. Mestna ubožnica. (Udmat): Število 648. Oddani glasovi 540. JDS 116 (122, -6), komunisti 99 (149, -50), NSS 77 (70, +7), SLS 132 (144, -12), SKS 12 (-, +12) in JSDS 40 (55, -15).

XII. Barje. Število volilcev 547. Oddani glasovi 373 (452). JDS 128 (167, -39), komunisti 74 (106, -32), NSS 37 (33, +4), SLS 103 (97, +6), SKS 20 (-, +20) in JSDS 11 (49, -38).

XIII. Šiška. A—K. Število glasov 743. Oddani glasovi 520 (600). JDS 114 (114, -), komunisti 158 (220, -62), NSS 102 (111, -9), SLS 54 (50, +4), SKS 14 (-, +14) in JSDS 78 (105, -27).

XIV. Šiška. M—Z. Število glasov 778. Oddani glasovi 529 (614). JDS 97 (103, -6), komunisti 170 (219, -49), NSS 120 (138, -18), SLS 57 (50, +7), SKS 14 (-, +14) in JSDS 71 (104, -33).

Celokupno je bilo oddanih 7688 glasov. Od teh pripade na: JDS 2809, komuniste 1051; NSS 1326; SLS 1554; SKS 140 in JSDS 808. V procentih so dobili: JDS 36.53%; komunisti 13.67, (-3.35); NSS 17.24; SLS 20.20 in JSDS 10.50%, (-2.65%).

Iz celokupne volilne statistike posnemamo, da je JDS v bistvu obdržala svoje postojanke. Poudariti moramo, da so nekateri naši okraj ohranili vzorno disciplino, vodili so sistematičen pregled vsega volilstva, kar je pripomoglo k uspehom. Zanimiva je slika v Šiški. Tam je demokratska stranka ohranila svoj položaj nedotaknjen. NSS je nazna-

dovala. Nazadovali so znatno komunisti in socialni demokrati.

Ves statistični material naj služi našim političnim organizacijam za nadaljno podrobno delovanje.

Izvoljeni so v občinski svet na demokratski listi tile gospodje: 1. dr. Vladimir Ravnihar, odvetnik; 2. Engelbert Franchetti, predsednik Zveze Obrtniških združenj; 3. dr. Karel Triller, odvetnik; 4. Ivo Jelačin ml., trgovec; 5. dr. Josip Tičar, zdravnik; 6. Fran Črnač, nadučitelj na Barju; 7. Viktor Turnšek, inženir; 8. Ivan Felih, rač. nadsvetnik; 9. dr. Dinko Puc, odvetnik; 10. Josip Dežman, železniški kontrolor; 11. Fran Marn, pisarniški oficijal; 12. dr. Pavel Pestotnik, profesor; 13. Ivan Benko, vič, sodni nadoficijal; 14. Josip Turk, posestnik; 15. Rudolf Rozman, knjigovodja Čekovnega urada; 16. Simon Praprotnik, mizar in posestnik; 17. Ivan Bajželj, trgovec in 18. Josip Breznik, realčni profesor.

Od narodno socialne stranke so izvoljeni: 1. dr. Tone Jamar, zdravnik; 2. Karel Urbančič, poštni nadoficijal; 3. Tone Malgaj, pleskar; 4. Ivan Tavčar, uradnik; 5. Fran Rupnik, strojevodja; 6. Anton Pesek, lastnik tiskarne; 7. Jakob Babnik, inštalater; 8. Josip Ambrožič, učitelj.

Od Jugosl. socialne demokratske stranke so izvoljeni: 1. Ivan Kocmur, tajnik bolniške blagajne; 2. Anton Komac, vlakovodja v pokoju; 3. dr. Ljudevit Perič, odvetnik; 4. Ivan Kocjan, uradnik Bolniške blagajne in 5. Ivan Kralj, trgovski poslovodja.

Od komunistične stranke, ali kakor se je imenovala od Delavsko kmetijsko republikanske skupine volilcev so bili izvoljeni: Ljudevit Vencaj, železniški nadsvetnik; 2. A. Bartulovič, uradnik; 3. Josip Pokovec mizar; 4. Ivan Makuc, premikač; 5. Rajko Osterc, tapetnik in 6. Fran Čepeljnik, strojevodja.

Samostojna kmetijska stranka ima enega zastopnika: Fran Melik, posestnik na Barju.

Izmed klerikalcev so izvoljeni tile: 1. Ivan Ogrin, zidarski mojster; 2. Fran Kremžar, urednik; 3. dr. Ivan Stanovnik, odvetniški

kandidat; 4. Josip Pirc, hišni posestnik in načelnik Orlov; 5. Janko Jeglič, nadučitelj; 6. Fran Orehek, posestnik; 7. Ivan Srebot, čevljar;

8. Alojzij Burkeljc, železniški vratar; 9. Tobija Pezdir, posestnik in 10. Viktor Adamič, želez, revident.

Volitve v Mariboru.

— Maribor, 26. aprila. Izid občinskih volitev je nastopen: Socialni demokrati so dobili 940 glasov, narodni socialci 679, demokratski 499, klerikalci 469 in komunisti 325. Socialni demokrati torej dobe 13 mandatov, narodni socialci 9, demokratski 7, klerikalci 7 in komunisti 4 mandate.

V občinski svet so izvoljeni tile demokrate: 1. odvetnik dr. Vladimir Serbec; 2. trgovec Vilko Weixel; 3. profesor Fran Voglar; 4. knjigovoz M. Vahtar; 5. nadučitelj Ivan Tomažič; 6. železniški narevident v pokoju Ivan Kežar in 7. trgovec Šostarič.

Klerikalci: 1. odvetnik dr. Leskover; 2. uradnik Anton Krepek; 3. profesor dr. Karel Verstovšek; 4. mizar Fran Veronek; 5. ravnatelj Cirilove tiskarne dr. A. Jerovšek; 6. urednik »Straže« Fran Zebot in 7. Vekoslav Filipič, poštni poduradnik.

Izmed socialnih demokratov, ki so bili izvoljeni v občinski svet imenujemo med drugim tele: učitelj meščanske šole Viktor Grčar; zadržni tajnik Alojzij Slanovec; črkostavec Ivan Družovčič; poštni pristav Rudolf Kolbezen itd.

Od volitev dne 28. novembra lanskega leta so komunisti nazadovali za 85 glasov, in demokratski za 9 glasov; napredovali pa so socialni demokratski za 23 glasov, narodni socialci za 89 glasov, klerikalci pa za 83. Volilnih upravičencev je bilo 4183, volilo pa jih je 2939.

Volitve v Celju.

— Celje, 26. aprila. Volitev se je udeležilo 813 volilcev. Za demokratsko stranko je glasovalo 304, za socialne demokrate 265, za narodno socialiste 136, za klerikalce pa 108 volilcev. Vseh mandatov je 32. Porazdele se tako: demokratski jih dobe 12, socialni demokrati 10, narodni socialisti 6 in klerikalci 4.

Izmed demokratov so izvoljeni: 1. ključavničarski mojster Ivan Rebek; 2. odvetnik dr. Kalan; 3. finančni svetnik Sedlar; 4. trgovec Strmečki; 5. odvetnik dr. Božič; 6. krojaški mojster Ivan Bizjak;

7. bolniški upravitelj Prekoršek; 8. trgovec Strupi; 9. odvetnik dr. Hrašovec; 10. profesor Mravljak; 11. trgovec Goričar in 12. urednik »Nove Dobe« Spindler.

Narodni socialisti: 1. skladiščnik Zabkar; 2. brivec Koztomaj; 3. trgovec Kramar; 4. profesor Beranič; 5. knjigovodja Govec in 6. sodni oficijal Modic.

Klerikalci: 1. odvetnik dr. Ogrizek; 2. posestnik Janič; 3. poštni poduradnik Kuret in 4. ravnatelj zemljiške knjige Silvester Fon.

Volitve v Ptuj.

— Ptuj, 26. aprila. Izmed 598 volilcev jih je glasovalo 455. Za demokratsko listo je glasovalo 123 volilcev; za socialno demokratsko 212, in za narodno socialno in klerikalno 120 volilcev. Odpadlo je torej na socialne demokrate 11 mandatov, na demokrate 7, in narodne socialiste in klerikalce skupaj 6 mandatov.

Izmed demokratov so bili

izvoljeni: odvetnik dr. Senčar; gimnazijski ravnatelj Vajda; odvetnik dr. Fermevc; zdravnik dr. Stuhovec; Fran Mohorič; Ivan Klemenčič in Ignacij Zelenko.

Izmed narodnih socialcev in klerikalcev so prišli v občinski svet: Vinko Šerona; dr. Ljudevit Jenko; Ciril Tušek; Simon Führer; Bernard Mikuletič in Anton Blažek.

Alfonz Daudet:

Tartarin na planinah

Roman.

Prevedel dr. Ivo Šorli.

IV.

Na parniku. — Dežuje. — Taraskonski junak se pokloni dušam rajnikih junakov. — Resnica o Viljemu Tellu. — Razočaranje. — Tartarina iz Taraskona ni bilo nikoli! — Ostriga, Bomparr!

Na Rigi-Kulmu je zapustil sneg, spodaj na jezeru je našel spet isti tanki, gosti, nerazločni dež — vodeno paro, v kateri so se izgubljala v oblike oblakov više in više kipeča daljna gorovja.

Z juga je pihal veter in vzvalovljal jezero. Galebi so letali tako nizko, da je bilo, kakor bi jih nosili vodni grebeni sami. Človeku se je dozdevalo, da je na visokem morju, in Tartarin se je zamislil v tiste čase, ko je odhajal iz Marselja na svoj lov na leve. Živo se je spominjal tistega svetlega neba brez le ene pege in tistega modrega morja — modrega, kakor bi bila modro pobarvana voda — ki se je v mistralovi sapici kodralo in belo posvetlikavalo, kakor da se posvetlikujejo bele soline. In potem, kako so donele trompete po trdnjavah in peli vili zvonovi — vse te pijanosti, vsega tega veselja in solnca, vsega tega čara prvega potovanja se je spomnil spet.

Kakšen razloček z mostom na ti ladji, črnim od vlage ter skoraj popolnoma zamuščenim! Le včasih se skozi to debelo meglo čez njega pomakne kakor za oljnatim papirjem senca kakega pasažirja, oblečenega v dolg alster ali mahadrav kavčuk; a tam zadaj na ladji za pregrado stoji nepremičen mož, ves zavrt v svoj usnjati plašč, mračen in zagonečen, pod napisom v treh jezikih nad seboj: »S kmrlarjem je prepovedano govoriti!«

Kako nepotrebno priporočilo! Zakaj na krovu »Winkelrieda« nihče ne govori; niti ne na mostiču, niti po natlačenih salonih prvoga in drugega razreda, kjer mračni potniki med razstreseno ročno prtljago po klopih spe, čitajo, se izprehajajo, toda ne govore. Tako nekako si človek misli odgon izgnancev po kakem ponesrečenem prevratu.

Od časa do časa naznani votlo tuljenje parne piščalke novo postajo. Potem na mostiču za hip šum korakov in prtljage. Iz megle se dviga obrežje in se bliža. Že razločijo mračno zelena pobočja, zibajoče se vile med poplavljenimi obzidji in vrste topolov kraj blatnih cest, vzdolž katerih stoje drug poleg druge sijajni hoteli z zlatimi napismi na pročelijih: »Hotel Meyer«, »Hotel Müller«, »Hotel ob jezeru«, za njih cedečimi se okni pa se pokažejo zehajoče glave.

Evo, pristan! Ljudje izstopajo in vstopajo vsi enako zamazani, premočeni, nemi. Ves majhni pristan mgolgi dežnikov in naglo odhajajočih omnibusov. Potem začnejo velika

parnikova kolesa spet otepati in s svojimi lopatami peniti vodo, obrežje spet beži in se umika v nerazločno ozadje skupaj s hotelom »Meyer«, s hotelom »Müller« in s hotelom »ob jezeru«, kjer so se bile za hip odprla okna in maha z vseh nadstropij nešteto robcev in tegnenih rok, kakor da kličejo in rote: »Pomagajte, usmiliti se, rešite nas!... O, če bi vi vedeli!...«

Včasih sreča »Winkelried« na svojem potu drug parnik s črnim napisom na belem ozadju: »Germanija«, »Viljem Tell«. Na njem isto mračno mostiče, isti mokro se blesteči plašči iz kavčuka, ista turobna vožnja, isti obupni pogledi krova na krov, pa naj spodbrod v to ali ono smer.

A vsi ti ljudje potujejo za svojo zabavo! In vsi ti jetniki hotela Ob jezeru, Meyer in Müller se puščajo za svojo zabavo celo zapirati! Bog naj to razume!

Kakor na Rigi-Kulmu, je tudi tu Tartarina davilo, tiščalo k tlom in ga zeblo še bolj od tega ledenega dežja in črne neba toda ni imel s kom govoriti. Sicer je res našel tu doli nekaj že znanih obrazov: poleg nekaterih drugih recimo člana Yockey-kluba z nečakinjjo (hm, hm!), potem akademika Astier-Réhuja in profesorja Schwanthalerja, ta nepravljiva sovraženka, ki sta bila obsojena, da preživita, vprežena s Cookovim potovalnim načrtom v isti jarem, ves mesec drug ob drugem. Toda vsak teh odličnih češpljevcov se je delal, kakor da Taraskonca nikoli še videl

ni, čeprav se je s svojim ovratnikom, svojimi železnimi naveski in svojimi vrvmi čez križ razločeval in odlikoval od vseh drugih ljudi, da ga ni bilo mogoče zamenjati. Da vseh je bilo videti sram včerajšnjega plesa in nerazumljivega zanešenja, v katero jih je bil spravljal s svojo vzhlenostjo ta novi debeluhar.

Samo debeluša vila gospa Schwanthalerjeva s tem rožnatim obrazkom in prijaznim nasmehom se je približala svojemu plesalcu. Prijela je z dvema prstoma svoje krilo, kakor da bi hotela zaplesati manuet in rekla: »Plesati... tancati... o jaz tako rгада...« Ali je hotela s tem samo obujati spomine ali ga celo zbadati, da se spet zavrtita v krogu?

Vsekakor mu ni dala več miru, in Tartarin se je vrnil nazaj na krov, le da ji uide: rajši do kože moker nego smešen!

In lilo je dalje z umazanega neba. In da bo še bolj žalostno, so pobrali v Beckenriedu celo čredo članice »Sveta vojska«, — deset dolgih devic z bedastim izrazom, v modrih oblekah iz mornariškega sukna in z greenwayskimi klobuki na glavi — pa so začele neresne ženske pod tremi ogromnimi rdečimi dežniki stoječ prepevati kitico za kitico iz psalmov, a spremljali jih je na harmoniko, namesto kralja Davida dolg, suh človek z blazinimi očmi. In ti ostrji, uvelji, neubrani glasovi, podobni kričanju galeb, so se poganjali in vlekli skozi dež in črni dim iz parnika, ki ga je pritiskal veter k tlom. Tartarin se nikoli ni slišal kaj tako obupno žalostnega.

Občinske volitve v slovenskih avtonomnih mestih niso prinesle nobeni stranki večine. To je bilo pričakovati. Ako izvajamo Ljubljano, kjer so se vršile že leta 1911 občinske volitve po proporciji, so se po vseh ostalih mestih to pot izvedle volitve prvič po proporcionalnem sistemu. Do veljave so torej morale priti pri volitvah vse stranke, ki so vložile volilne liste.

Klerikalci so pričakovali ali bolje rečeno kričali v svet, da bodo te volitve vsemu svetu pokazale, kako silno zaslabo ima njihova stranka tudi v slovenskih mestih. Izid volitev je dokazal, da je bil ta krik samo pesek v oči in da imajo klerikalci v slovenskih mestih naravnost neznan zaslombo. V Ljubljani so si izvojevali 10, v Mariboru 7, v Celju 4 mandate, v Ptuj pa vobče niso mogli samostojno nastopiti in so se morali vezati celo z narodnimi socialisti, da so prišli do veljave v občinskem odboru. Da pa so v Ljubljani in v Mariboru dobili razmeroma več mandatov, kakor v drugih mestih, je predvsem pripisovati dejstvu, da je Ljubljana center ljubljanske, Maribor pa center lavantinske škofije, kjer imajo svoj sedež škofjski ordinarijati in duhovniška semenišča, kjer so nastanjeni kanoniški kapitelji in kjer se nahajajo samostani vseh vrst in kategorij. Edino ta središča duhovniške hierarhije in cerkvene organizacije so pripomogla klerikalcem tako v Ljubljani kakor v Mariboru, da so pridobili 3 do 4 mandate več, kakor bi jim pripadli po številu posvetnih njihovih volilcev. Koliko izda to osredotočenost duhovniškega življa, kaže v Ljubljani najbolje I. (poljanski) okraj, kjer so edino duhovniški volilci dali klerikalni stranki relativno večino.

Demokratska stranka je lahko z izidom volitev v vseh naših avtonomnih mestih vobče zadovoljna, saj si je povsod, zlasti v Ljubljani in v Celju, priborila dovolj jako zastopstvo, da bo lahko odločevalno vplivala na komunalno politiko. V vseh mestih se je pokazalo, da ima demokratska stranka močno zaslabo v najboljših slojih našega naroda, ki stoji slej kot prej neomajno na njeni strani. Dasi niso bile povsod kandidatne liste baš najsrečnejše izbrane, vendar je

vse pomisleke zmagala v vrstah demokratskih volilcev stara discipliniranost ter potisnila v ozadje vsako nezadovoljnost. Toda v bodoče bo tudi naša stranka morala bolj, kakor doslej, upoštevati želje širokih volilskih vrst, ako bo hotela uspešno konkurirati z ostalimi strankami, ako bo hotela ne samo obvarovati svoje pozicije, marveč tudi napredovati. Pri tem predvsem ne bo smela omalovaževati narodno socialnega gibanja, ki se — le bodimo odkritosrčni — vedno bolj uveljavlja v našem javnem življenju. Abotno ali pa vsaj malo srečno bi bilo, ako bi hoteli v tem oziru igrati vlogo pritiča noja ter delati politiko, ki bi ne računala z dejanskim položajem.

Najbolj razveseljiv fakt na teh volitvah je, da je komunistična struja na celi črti začela rapidno padati. To je dokaz, da cvetka, presajena k nam iz Rusije in tudi iz Nemčije, ni našla pri nas ugodnih tal, vsled česar je posvečena počasni sicer, a sigurni smrti.

Naravnost presenetljiv pojav pri teh volitvah je padanje socialno demokratskih glasov. Pred volitvami so bile kombinacije drugačne: računali so s silnim ojačenjem socialdem. stranke. Zgodilo se je nasprotno. Bili so torej pogrešni oni računi, ki so stajali v našo politično bilanco socialno demokratsko stranko kot stranko sigurne bodočnosti. Zdi se, da so se široke mase našega ljudstva jele odvrnati od mednarodnega evangelija in da pridobiva polagoma, a vedno več pristašev blagovestje zdrave narodne ideje. Morda je to naravni razvoj. Iz francoske revolucije je stoprv vznikla narodna ideja, morda bo tudi sedanja svetovna revolucija imela za eno svojih posledic — silno ojačenje nacionalizma. Ču je se to sicer paradokso, izključeno pa to ni, saj je stara stvar, da se zgodovina ponavlja. Zato smo mnenja, da bi bilo zgrešeno, ako bi se sebnostni Slovenci iz samega navdušenja do nekaterih nesporno dobrih socialističnih doktrin hoteli postavljati v kot ali pa celo pred prag narodno idejo, ki je bila v preteklosti za nas edino spasonosna in ki bo tudi v bodočnosti še igrala, o tem ni nikakega dvoma, veliko, morda celo odločilno vlogo v našem javnem življenju.

Dobljen plebiscit.

Veliko zmago praznuje jugoslovenski narod. Na Reki so pri volitvah voprali laški nacionalisti in njih patrio zloglasni fašisti.

Nad vse pomembna je ta zmaga, ker dosežena je kljub brezprimeremu nasilju in navzile najostrejši strahovladi fašistov. Zato pomeni zmaga reških avtonomistov neomajno voljo reškega prebivalstva, da hoče z nami sporazum, da hoče z nami prijateljstvo in naj mu grozi tudi smrt. Reška volina zmaga pa je dalje dosežena v boju, čegar ozadje je odkrito tvorilo vprašanje, ali naj bo Reka kolonija Italije, to je integralen del italijanskega kraljevstva, ali pa naj bo v resnici svobodno mesto, ki je pristanišče svojega zaledja, to je Jugoslavije.

S tem pa zadobe reške volitve naravnost plebiscitaren pomen, ker v tem boju je obvladalo volice samo eno geslo, za ali proti Italiji, za ali proti Jugoslaviji. In v volilnih žarah je napisan odgovor jasno in prepričljivo, da je Reka, kakor pri plebiscitu, glasovala za nas in proti Italiji.

Vse zaman, če skušajo to Italijani utajiti, ker je voditelj avtonomistov Zanella Italijan. Čisto vsejedno je tudi, da je reška avtonomistična stranka uradno italijanska stranka. Ker s tem, da so celo Italijani glasovali proti Italiji, je s posebno silo poudarjeno, da so gospodarski ozir Reke, ko tudi spomin na D' Annunziove strahovlade tako silni, da dajejo celo Italijani prednost Jugoslaviji pred Italijo. S tem pa je naša zmaga še posebno slavno dokumentirana.

Sijajen pomen reških volitev pa so končno dokazali tudi fašisti sami. Če bi ne bile volitve tako važne, ali bi

odgovorili fašisti na poraz s tem, da so v zasmeh vsej pravici proglasili vojaško diktaturo? Fašisti pač čutijo da je pri volitvah govorilo ljudstvo, da je vse reško prebivalstvo obsodilo njih idejo da je vsa Reka proti Italiji, da je izgubila Italija plebiscit. Iz izgubljene plebiscita pa ni drugega izhoda, ko ali priznati plebiscit ali pa z diktaturo iti preko plebiscita na dnevni red. Fašisti ne bi bili fašisti, če si ne bi izbrali druge poti in tako je njih vojaška diktatura le priznanje pravilnosti plebiscita, ker drugače ne bi segli po sili.

Kakor je naravno, da se fašisti branijo pripoznati plebiscit, tako pa je tudi nujno, da moramo reškriti mi, da je dobljen plebiscit tudi v našo korist. Ni v tem oziru nobenega kompromisa in za nas je samo ena rešitev, da mora biti volja reškega prebivalstva tudi uveljavljena. Reka hoče živeti z nami v prijateljski in ta volja Reke je za nas zakon. Kdor se dotkne tega zakona, proti temu moramo nastopiti z vso odločnostjo in tudi z vso brezobzirnostjo. Konec mora biti naše mehkobe in tudi naše popustljivosti — ali pa tužna nam majka.

Reška zmaga je prva naša zmaga v jadranskem vprašanju. Kdor ne dela za uveljavljenje te zmage, ta dela za naš poraz na Jadranu, t dela za našo smrt. Jugoslovenci pomnite to, ker drugače bo onečastjen vas spomin v zgodovini.

Reške volitve — naša naloga je, da je Reka za nas — naša naloga je, da to uveljavimo. In če to storimo, potem smo tudi oddolžili Rečanom in poplačali njih zvestobo in zaslužili, da je za nas dobljen plebiscit.

Pismo iz Prage.

22. aprila 1921.

Z bližajočim se 1. majnikom, ko imajo nastopiti sankcije proti Nemčiji, da bi jo prisilile, izpolniti mirovno pogodbo, naraščajo tudi vesti, zlasti v listih v Nemčiji, o pripravah čehoslovanske republike za soudeležbo. Dejansko se vlada doslej še ni odločila, ali se udeleži ententnih sankcij proti Nemčiji. Ni se pa čuditi, ako odlaša z odločitvijo tako dalokosežnega pomena, ki bi mogle pri tesnem soedstvu z Nemčijo zlasti na gospodarskem polju naši republik škodovati. Najbrže bo na povabilo entente vlada vendar primorana do neke mere udeležiti se sankcij. To slutijo tudi Nemci med nami in radi tega se opaža med njimi v zadnjem času razdraženost. Te dni so izzvali v praški inženirski zbornici konflikt v zadevi nezakonitega jezika, za Moravo in Slesko so si ustanovili svoj narodni svet, v Pragi izvajajo pravno štetje

svojih pripadnikov itd. Vrhunec njihove arogance pa je to, da so odklonili povabilo predsednika Masaryka k posvetovanjem. Kakor smo že povedali, so se vršili pri predsedniku pogovori voditeljev posameznih političnih strank. Zastopniki čeških strank so se bili odzvali vabilu, nemška parlamentarna zveza pa je odgovorila, da ne vidi nobenega vzroka za daljša posvetovanja in prosi predsednika, da bi opustil nadaljne avditence. Ta surova odklonitev je očitna zahvala Nemcev za vso naklonjenost in obsirnost do njih od prejšnje dalje. Ob taki situaciji se je razpravljalo o sklicanju poletnega zasedanja poslaneke zbornice, ki se je imela sestati že 27. t. m. Ali po konferencah v senatu in poslanski zbornici se je videlo, da je ta termin prezgodnji in tako se snide parlament najbrž šele 19. maja. Vzrok za to odločitev je deloma ne-

dotatek materijala za plenum, ker treba razpravljati v osehkih, ki se bo vršilo v prvi polovici maja, potem pa tudi obzir na nejasno sunanjo situacijo, o kateri se upa, da se do določa razjasni, v glavnem kar se tiče razmerja med Francijo in Nemčijo. O delovnem programu se posvetuje »Petka« v kateri imajo zastopniki proračunske stranke večino. Dela se za rešitev raznih davčnih predlog. Z rešitvijo finančnega in prehranjevalnega načrta združujejo socialisti rešitev zakonov o tvorniških svetih, o socializaciji premožkopov itd.

V Olomucu se vrši shod delegatov čehoslovanske cerkve iz cele Morave in Sleske, na kateri je prišel tudi srbski biskup Dositej. Razpravlja se o vprašanju spojitve čehoslovanske cerkve s pravoslavno srbsko cerkvijo. Po referatu biskupa Dositeja in živahni debati se je konstatiralo, da v čehoslovanski cerkvi ni nikakega spora, kar se tiče združitve s pravoslavno srbsko cerkvijo na podlagi slovanske vzajemnosti in cirilometodskih tradicij.

Na Vinogradskem mestnem gledališču je nastopila 19. t. m. kot gost gospa Zlata Markovac, članica Zagrebskega Narodnega gledališča, v naslovni vlogi Strindbergove »Gospodične Julije«. Praška gledališka kritika laškavo ocenjuje njene umetniške vrline, povdarjajoč vseh vlog zlasti s psihološke strani. Kritiki dr. Fischer v »Narodnih Listih« izjavlja, da je bil njen nastop eden najlepših večerov v Vinogradskem gledališču.

Društveni klub mlade generacije čehoslovanske narodne demokracije je prirejal v letošnji sezoni »Slovanske večere«, katerih tretji se je vršil dne 20. t. m. v Smetanovi dvorani Občinskega doma v korist baš osnovane »Čehoslovško - Jugoslovanske Lige« in beguncev iz Krima pod protektoratom poslanika kraljevstva SHS Iv. Hribarja in dr. Kramfa. Umetniški del programa je obkrepila češka filharmonija in članica Narodnega Divadla gđ. Morfova. Večer z veliko udeležbo iz diplomatskih, političnih, umetniških krogov je jasno pokazal, kako se poglablja pri nas stremenje po stiki z Jugoslovani, kar je povdarjal posebno senator Sokol v svojem nagovoru. Spominjal nas je, da smo si pred tremi leti baš v tej dvorani na besedo Alojzija Jiraska prisegli zvestobo z Jugoslovenci in je bilo prvič razglašeno po Kramaru goslo »Zvestoba za zvestobo! Naša ljubezen do Jugoslovenov je rasla čela desetletja, o čemer pričajo tudi pojavi v naši literaturi in umetnosti. Jugoslovanski junaki, ki so nam bili vedno svetel vzor, so si zgradili svojo državo, s katero nas veže sojastvo, ker že nismo mogli doseči skupne meje in ne koridora, veže nas skupno delo, ki naj bo vedno uspešno potom »čehoslovško - jugoslovanske Lige«. Vzajemna naša ljubezen, utrjena z boji in posvečenost s skupnim trpljenjem, naj traja na veke veke. Kraste besede govornikov so izvale med poslušalci burno navdušenje.

Politične vesti.

— Ureditev uradniških plač. Beograd, 26. aprila. Na seji ministrskega sveta dne 28. t. m. so razpravljali o uredbi glede izenačenja uradniških plač. Seja se je nadaljevala danes predpoldne. Plače za uradnike so določene za XI. razred na 1000 dinarjev, za X. razred od 2000 do 2500, za IX. razred od 2800 do 3400, za VIII. razred 3500 do 4200, za VII. razred od 4500 do 5100, za VI. razred od 5500 do 6300, za V. razred 7000, za IV. razred 8500, za III. razred 9500, za II. razred 10.500, za I. razred 12.600 dinarjev. Manipulanti dobijo 1300, poduradniki 1000 dinarjev. Uredba stopi v veljavo dne 1. maja t. l.

— Pogajanja med vladnim blokom in Koroševim klubom. Beograd, 26. aprila. V parlamentarnih krogih se govori, da bi moglo priti do pogajanj med Koroševim klubom in vladnim blokom v svrhu zblizanja osnovnih stališč z ozirom na administrativno razdelitev države.

— Predsednik konstituantne na potovanja. Beograd, 26. aprila. Predsednik ustavotvorne skupščine g. Ribar odpotuje jutri v Diakovo, kjer ostane par dni. Nato potuje v Niš, Piro in druga obmejna mesta, kjer ostane do 8. maja.

— Vlada in makedonski muslimani. Po informacijah »Narodne Politike« je Pašić izjavil muslimanom iz južne Srbije, da bo vlada v agrarnem vprašanju v južni Srbiji postopala po istih načelih, kakor v Bosni in Hercegovini. Muslimani bodo kot poseben klub podpirali vlado.

— Protesti iz neodrešene domovine. Beograd, 26. aprila. Odkar so se pričela trgovska pogajanja z Italijo, prihajajo v Beograd neprestano protesti iz Primorja radi fašistovskega terorja in posebno radi zadnjih dogodkov v Istri in Trstu. Dočim je Italija že anektirala ozemlje, ki ji je pripadlo po rapalski pogodbi, zavračajo evakuacijo Dalmacije in ostalega jugoslovanskega ozemlja.

— Odstop reške vlade. Po izidu volitev v zakonodajno skupnino je provizorična reška vlada odstopila. Ustavni skrbnik vlado, v katero bi mogli vstopiti tudi smerni elementi avtonomistične stranke.

— Izmisljene vesti. Beograd, 26. aprila. Z ozirom na vesti inozemskih listov o arnautski vstaji se uredno poroča, da so vse te vesti izmišljene.

— Dr. Trumbićev govor v konstituenti. Bivši naš zunanji minister dr. Trumbić je kot dalmatinski poslanec končno stopil iz svoje rezerve ter imel v konstituenti velik govor o ustavnih načrtih. Njegove velike zasluge za osnovevanje Jugoslavije med vojno ter njegova velika popularnost so zbujale največje zanimanje za njegovo mnenje. Zagrebška »Rijeke« piše: Zlaj, po govoru, moramo povedati, da nas je ta govor razočaral prav v tem, da je preveč negativen, a premalo pozitiven. Zeleni bi, da bi g. Trumbić poleg kritike znanih ustavnih načrtov tudi predložil svoj lastni načrt. Toda g. Trumbić tega ni storil. Izjavil se je proti ustavnemu načrtu Narodnega kluba in proti onemu klerikalnega Jugoslovanskega kluba. Govoril je proti federaciji in političnim avtonomijam, ali govoril je tudi proti vladnemu načrtu ustave. Tega mu ne zamerimo in ne trdimo, da je vladni načrt ustave dovršen in da nima nedostatkov. Vsako človeško delo je polno pogrškov, a kako naj bo dovršen ustavni načrt, na katerem je sodelovalo mnogo ljudi z najrazličnejšimi pogledi v ustavnem odboru. Ni dvoma, da je nedostatek ustavnega načrta, ker ne daje državi enega imena in da n. pr. članek o tisku ni napreden. A Trumbić ni povedal svojega mnenja v pozitivni obliki. Tudi on ni znal problema rešiti zadovoljivo za vse, tako da

bi bila zadovoljna večina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Rekel je samo, da bi se storilo praktično in pametno delo, če bi se oblasti za provizorno dobo grupirale okoli štirih središč: Beograda, Zagreba, Ljubljane in Sarajeva. To je torej mnenje g. Trumbića za provizorij, ali v definitivno rešitev našega problema se ni spustil. A to je velik nedostatek. Morda bo povedal g. Trumbić pri specialni debati točneje svoje mišljenje ter bo navedel konkretne predloge o upravnih decentralizaciji, ker upamo, da je g. Trumbić politik konstruktivnega duha.

— Laži laškega časopisa. Komaj so naše oblasti prevzele upravo nekaterih novih delov naše domovine, zlasti dalmatinskih otokov, že lažejo laški listi o noših oblastih in našem narodu. Zlasti se jeze, ker se laške oblasti selijo iz Jugoslavije v Zader in Pulj. A ne povedo, zakaj beže! Če bi bile te oblasti živele z našim narodom v miru in če bi ne imele na vesti raznih krivih in nasilstov, bi se jim nikamor ne mudilo in bi lahko ostale. Zato jih zdaj nihče ne goni, a tudi ne zadržuje. Izmed Hrvatov beže pa le izdajice in radičevski hujskači proti državi, vojski in Srbom.

— Anglija in trianonska pogodba. Iz Londona poročajo: Poslanska zbornica je v tretjem čitanju soglasno sprejela trianonsko mirovno pogodbo.

Iz ustavotvorne skupščine.

— d Beograd, 26. aprila. Današnje sejo ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 10. Po opravljenih formalnostih in čitanju nekaterih interpelacij je dobil besedo musliman Bal'ić. Takoj v početku svojega govora je izjavil, da bo njegov klub glasoval za vladni načrt. Nato je dobil besedo demokrat Grgo Angjelinovič, ki je rekel, da smo doživeli eno največjih dob, ko je naša država prevzela vse Srbe, vse Hrvate in vse Slovence. O ustavi pravi, da je v njej konsekvntno izveden princip narodnega in državnega edinstva. V njej so razloženi vsi temeljni principi, ki garantirajo enakopravnost vseh plemen in državljanov. Kritizira ustavni načrt Narodnega in Jugoslovanskega kluba. Zeleti je, da se ustava sprejme na čim širši bazi sporazuma, toda ne sporazuma med plemeni, temveč med narodom in strankami. (Dolgotrajno odobravanje in ploskanje.) Na koncu izjavi, da bo glasoval za ustavni načrt. Seja je bila zaključena ob 12.30 ter se bo nadaljevala ob 16.

— d Beograd, 26. aprila. Popoldanska seja. Prvi govori zemljoradnik

Ivan Benin, ki izvaja med drugim: Stranke, ki hočejo iti naprej, bi morale poiskati z vsemi sredstvi, da se pride do sporazuma. Storit se mora vse, da se pride do sporazuma, pri katerem se pa ne sme sklicevati na plemenske razlike, temveč samo na gospodarsko podlago. Pravi, da je Vojskovina že s sklepom vojskovodskega sabora zavrgla vse plemenske razloge in postala sestavni del Srbije. V Vojskovini se sedaj ne more govoriti o kakik decentralistični tendenci, temveč samo o samoupravi, ki mora imeti namen, oprati se na gospodarsko edinstvo. — Za njim je govoril posl. Ivan Mermolija (SKS), ki je v svojem govoru kritikoval delo ljudske stranke v Sloveniji ter govoril za vladni ustavni načrt. — Nato je govoril posl. Ivan Črnković (radikalec) o razmerah v Vojskovini ter dokazoval, da v Vojskovini ni razpoloženja za pokrajinsko avtonomijo. V Vojskovini je glavno vprašanje agrarno in glavni pogoji za odpravo nezadovoljnosti je ureditev gospodarskih razmer. Končno se je izrekel za vladni ustavni načrt. Prihodnja seja jutri ob 9.

Telefonska in brzojavna poročila.

Plebiscit za državno ime.

Split, 26. aprila. Jugoslov. akad. klub in organizacija jugoslov. nacionalne napredne omladine sta sklicala za 24. t. m. manifestacijo za Jugoslavijo. Zahteva se jedinstvo naroda in države.

ve. Resolucija se izreka za državno ime Jugoslavija, za katero so se po vsej Dalmaciji izrekla razna društva in korporacije.

Rimska konferenca.

— d Rim, 25. aprila. V več poselnih komitejih konferenca nasledstvenih držav so se nadaljevali razgovori o redakciji splošnega načrta pogodbe. Ta načrt naj bi se predložil obema komisijama v

odobritev, nakar bi ti dve svoja zaključna izvajanja predložili plemenu konferenci. Kakor poročajo listi, se po zaključku konferenca v Rimu takoj skliče konferenca v Portoroče.

Izgon fašistov z Reke.

— d Bakar, 26. aprila. Zanella je odpotoval v Rim. Istotako je odšel z Reke francoski konzul, da intervenira

pri francoski vladi. Redna vojska je pregnala fašiste in zavzela vsa javna poslopja.

Splošna stavka na Južnem Tirolskem.

— d Innsbruck, 26. aprila. »Alpenland« javlja: Z Južno Tirolsko je promet popolnoma pretrgan. Z Brennerske meje dosepele zasebne vesti trdijo, da je izbruhnila v Južni Tirolski splošna stavka, katere se udeležuje vse nemško delavstvo. Od oseb, ki so bile v nedeljo v Boznu ranjene, jih je še nekaj

umrlo. Nemška Zveza na Južnem Tirolskem, v kateri so vsi Nemci brez razlike strank se tesneje združeni kakor doslej, se je takoj obrnila na italijansko vlado, da dobi zaščeno za dogodke in da se zagotovi nemškimi državljaniom varstvo.

Italijansko poročilo o dogodkih na Tirolskem.

— d Rim, 25. aprila. Govorice, da je bilo v ozemlju Gornje Adige proglašeno vojno stanje, so brez podlage. V ponedeljek je vladal v Boznu mir. Na nekem zborovanju so govorili zastopniki vseh strank, ki so obžalovali večerajšnje dogod-

ke. Vzorčni sejem je bil zaprt. Generalni komisar je priobčil oklico, v katerem graja dogodke in izjavlja, da se je ukrenilo vse potrebno za ohranitev miru. Dva voditelja fašistov sta bila aretirana.

Plebiscit glede Nemčije na Tirolskem.

— d Innsbruck, 26. aprila. Izid glasovanja na Tirolskem je ta: 144.342 da,

1794 ne; praznih ali neveljavnih glasovnic je bilo 332.

Fašisti na delu.

— d Turin, 26. aprila. Zaradi umora nekega fašista po komunistu so danes dopoldne fašisti zažgali delavsko

zbornico. Pri tem se je jelo streljati; dva fašista sta mrtva. Požar so pogasili.

Turški pohod se nadaljuje.

— d Carigrad, 25. aprila. Turški pohod se nadaljuje. Turki so zasedli Sultanbissar in dolino Mens

deres. Sedaj pričakujejo novih ojačenj, da nadaljujejo ofenzivo.

Vprašanje nemškega zlatega zaklada.

— d Pariz, 25. aprila. Obnovitveni odsek je v svoji današnji seji z obžalovanjem vzel na znanje sporočilo nemške vlade od 22. t. m., s katerim ta odklanja prenos kovinskega zaklada državne banke v Köln ali Koblenz. Odsek obžaluje, da nemška vlada ni razumela, da je vodila zahteve po prenosu zlata v zasedeno ozemlje skrb, spravi v sklad določbe mirovne pogodbe

z možnimi potrebami nemškega meničnega tečaja. Naj si bo že kakor hoče, se smatra obnovitveni odsek primoran, spričo neizpolnjevanja obveznosti, ki jih določa mirovna pogodba, poseči po pooblastilih, ki jih dovoljuje mirovna pogodba, in zahtevati, da Nemčija najkasneje do 30. t. m. izroči Francoski banki milijardo mark v zlatu.

Konferenca o Londonu.

—d Pariz, 26. aprila. Briand namerava v petek popoldne odpotovati v London. Končnoveljavna pogajanja se bodo vršila že v soboto dopoldne. Ako bodo nemški predlogi sprejemljivi, bo trajala konferenca le nekaj dni. V nasprotnem

Spomenica Angleške delavske stranke.

—d London, 26. aprila. Delavska stranka priobčuje povodom 1. maja spomenico, katero so podpisali Thomas, Henderson, Hyman in drugi delavski voditelji, v kateri se zahteva vzpostavitev trgo-

slučaju, ki pa ni verjeten, bi bil potreben en teden, da se znova prouči možni temelji za pogajanja iz vzmehi gornjelezk vprašanje, ako se bo zdelo ameriški vladi umestno, izročiti nove nemške predloge za veznikom.

vinske svobode med narodi, osvoboditev političnih ujetnikov, odprava vsakršnega militarizma, socializiranje produktivnih sredstev in nadomestitev kapitalizma s skupnim svetovnim delom.

Državni proračun o Angliji.

—d London, 26. aprila. V poslanski zbornici je predložil finančni minister Chamberlain proračun in pri tem izjavil: Dohodki v zadnjem proračunu so znašali 1400 milijonov funtov sterlingov. Presežek

dohodkov napram izdatkom je znašal 230 milijonov funtov sterlingov. Notranji dolg se je zmanjšal za 128, zunanji pa 117 milijonov funtov sterlingov.

Stavka o Ameriki.

—d Novi Jork, 26. aprila. Strojniki trgovske mornarice so sklenili, da začnejo 1. maja stavkati. Pri tej stavki bi

bilo prizadetih nad 100.000 kurjačev in drugega strojnega osebja.

Iz naše kraljevine.

— Slovesna predaja otoka Krka našim oblastim. 25. t. m. je z veliko slovesnostjo in med velikanskim navdušenjem prebivalstva prišla naša vojska, orožništvo in finančna straža na otok Krk. Predaja otoka se je vršila v mestu Krku. Na bregu je čakala četa karabinerjev in italijanske finančne straže, da bi se vkrcali na italijanske torpedovke, ki so bile pripravljene na odhod. Tamkaj je stala tudi kopica Italijanov, katere so Italijani iz ladij hrabrili, naj ne klonijo. Naš narod je v velikanskem številu mirno čakal pred škofovo palačo, kjer se je vršila predaja. Nato se je izkrcalo naše orožništvo, ki so zavzeli mestno upravo od karabinerjev. Italijanska vojska je tedaj izkazala čast, katero je naša vojska odvrnila. Med obema vojskama je bila postavljena miza, na kateri se je podpisal akt predaje in to na italijanski strani po majorju Marionettiju, na naši strani pa po podporočniku Egonu Lovičniku. Kot italijanski diplomatični zastopnik je bil navzoč tudi Angeli, v imenu naše vlade pa dr. Zuričič. Ko je bil akt prečitán, sta si vojski izkazali čast in Italijani so odšli na svoje torpedovke. Tedaj se je začelo s pusto pokanje topčev in po mestu so jeli raz-

obešati jugoslovenske zastave. Nato je prebivalstvo obsulo naše vojaštvo s cvetjem, nakar je v imenu mesta imel pozdravni nagovor lekarnar Brovet, ki je pozdravil vojsko v imenu vsega jugoslovenskega prebivalstva na otoku. Govorila je tudi majhna deklica ter nek gimnazijec, ki je ponudil naši vojski kruha in soli. Govoril je tudi župnik, ki je veličal zgodovinski dan, ko je otok pripadel ujedinjeni domovini in ko se Jugoslovani na Krku morejo odahnuti v svoji lastni državi. Dr. Zuričič se je vsakemu posebej zahvalil, narod pa je navdušeno vzklikal kralju, regentu in jugoslovenski vojski. Krški Italijani so se poskrili po hišah. Italijani, katerim je bila dotlej poverjena uprava občine, se niso pokazali in zatorej je bila uprava nanovo poverjena lekarnarju Brovetu, ki je bil vedno navdušen Jugosloven. Naše ladje so nato odšle še v Punte, kjer je tudi pričakovalo vojsko mnogobrojno občinstvo, ki je navdušeno vzklikalo regentu in vojski.

— Zahteve drž. uslužbencev. Zveza državnih uradnikov in uslužbencev je merodajnim faktorjem predložila predstavo glede ureditve uradnih ur od 8. do 14.

Neodrešena domovina.

— Kandidati Jugoslovenske narodne stranke. Centralni volilni odbor (odbor političnega društva »Edinost«) naznanja, da so se dočutile za volitve v parlament nastopne liste kandidatov Jugoslovenske narodne stranke: Za Gorisko: dr. Josip Wilfan v Trstu, Virgilij Šček v Trstu, dr. Karl Podgornik v Gorici, Josip Lavrenčič v Po-

stojni, Franc Poljanec v Idriji. Za Istro: dr. Josip Wilfan, dr. Uliks Stanger na Voloskem, Ivan Stari v Pulji, dr. Stojan Brajša v Gorici, Franc Flego v Buzetu, Tomo Herak v Vrsaru. Za Trst: dr. Edvard Slavik v Trstu, Matej Josip Zlobec, Ivan Kjuder v Trstu, Hinko Pertot v Barkovljah. — Znak stranke je lipova vejica.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. aprila 1921.

— »Pokoln poraz centralistov.« »Slovenec« namreč govori danes o popolnem porazu centralistov, demokrat je so povsodi v svojih edinih trdnjavah v velikanski manjšini. To natveza svojim bralcem, hoteti prikriti neuspehe SLS v mestih. Sanjali so, da dosežejo mnogo, dosegli pa so v resnici malo. Resnica je ta, da je v slovenskih mestih Jugoslovenska demokratska stranka najmočnejša, ker je dobila 44 mandátov. To pomeni po »Slovenec« matematično popoln poraz centralistov. »Slovenec« se je s pametjo skregal.

— Klerikalna matematika. Današnji »Slovenec« piše: »Slovenska ljudska stranka je v Ljubljani ohranila kljub za 207 glasov manjši udeležbi v primeru s splošnim izidom ravnotežje z malim napredkom.« Pristaši stranke morajo verjeti, da SLS v Ljubljani silno napreduje in ako izostane 207 volitev, ne pomeni to nazadovanje, ampak mal napredok. Kar tako dalje naj napredujejo!

— Na Maribor so se bili vrgli klerikali z vso svojo silo. To je bilo krčenje, zabavljanja, groženj, pa lepo donečih obljub, postavljanja s stranko in njenim modernim programom, pa vse ni nič pomagalo. Niti od daleč se niso približali v Mariboru uspehu, ki so ga pričakovali. Poraz v Mariboru je vodstvo SLS v Ljubljani hudo spekel. To lažijo se s tem, da so dosegli število demokratov. Pred volitvami pa so očabno trdili, da jih bodo zelo prekosili. V Ptuju so se klerikali morali zvezati z narodnimi socialisti, v Celju so dobili le 4 mandate. Med seboj so klerikalni voditelji precej potrti in govore o neuspehih, v »Slovenec« pa se davijo s trditvijo, da SLS gre naprej in da kmalu ne bo nikjer več nobenega demokrata. Kdor zna pa zna. Pristaši naj jim le lepo vse verjamejo!

— »Kdor drugemu jamo koplje.« Socialnodemokratska stranka se je za volitve prav neokusno po svojih lepokih in dopisnicah z risbami, naplerjenimi proti JDS, izpostavljala. Smešiti je hotela JDS, pa je osmešila samo sebe in si včeraj pripravila skoro svoj pogreb. Izpolnjuje se nad njo narodna prislovica: kdor drugemu jamo koplje, sam vanjo pada.

— Stanislav Jastržebški umrl. Na posledicah tifusa je v Osijeku umrl bivši operni in operetni tenor Jastržebški. Pred 13. leti je bil pol sezone tenor ljubljanske opere ter je potem celih 12 let na zagrebškem odru pel skoraj vse velike tenorske partije in tudi Trenka v Albinjevi operi. Bil je izredno priljubljen, dober igralec in pevec. Kot Poljak je imel sila živahen temperament ter bil vedno dobre volje. Rojen 1. 1879. v Lvovu, je pel v Lvovu, Varšavi, Berlinu, v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Osijeku ter bil popularen po vsej Jugoslaviji. Pokojnik ni bil sicer velik umetnik, toda stebber repertoarja, vztrajen do skrajnosti in simpatičen vsem slojem. Tudi v Ljubljani je pel mnogokrat ter je ostavil za seboj spomin dobrodušnega, ki ima mehko dušo in živo domišljijo.

— Udruženje graditeljev kraljevine SHS ima svojo 1. glavno skupščino v Ljubljani dne 1. maja ob 9. dopoldne v posvetovalnici mestnega magistrata. Južna železnica je dovolila udeležbi kom tega kongresa na svojih progah polovično vožnjo in sicer na podlagi legitimacij, katere je dobiti v društveni pisarni: Slomškova ulica 19. Ljubljanska sekcija priredi na čast gostom v soboto, dne 30. aprila ob 20. uri prijeteljski večer v restavraciji Narodnega doma. Vsi gg. stavbeniki in stavbni tehniki so tem potom vabljivi! Udeležba na kongresu so do danes prijavile sekcije: Zagreb, Sarajevo, Osijek in Split. Podpisana sekcija si šteje v svojo dolžnost gg. stavbenike in visokostavne tehnike širom Slovenije na to velevažno skupščino opozoriti v nadi, da tudi mi pokažemo smisel za skupno delovanje v zaščito naših stanovskih interesov. Naša udeležba je torej — dolžnost! Sekcija Ljubljana.

— Samomorilni pojavi med mladino. Tekom zadnjih dni beleži mestna kronika več samomorov in samomorilnih poskusov. Mlad — idealen, med vojno politično preganjani akademik si je skušal na vsak način končati življenje. Ob Ljubljani stojič je pozno v noč skušal skočiti v Ljubljano. Klobuk in površnik je že vrzel od sebe. Njegovi prijatelji so ga k sreči zadržali. Začel je kričati, vsled česar so ga stražniki odvedli na stražnico. Stražniki pa niso pri tem kdove kako lepo

postopali z njim. — Neki dijak si je končal življenje s tem, da se je zastrupil. — Tragičen slučaj pa je bil v Filšerjevi ulici. V šoli vreden, marljiv in nadarjen je mlad dijak segel po vrvi in se v stranišću obesil.

— Dvočlana mera. Zadnje čase se v Ljubljani pojavljajo fašisti — trgovski agenti, ki pa zvišajo občudovanja vredno protekcijo ljubljanske policije. Te dni je bila policija opozorjena na nekega fašista. Mirno in skoro izzivalno se je sprehajal po Ljubljani. Na zahtevo so ga odvedli na policijo. Pri sebi ni imel nikakih dokumentov, v žepih pa vse polno fašistovskih petersrogliatih zvezd. Policija ga je izpustila, češ, da nima povoda nastopati. Čez dva dni pa so policijski organi prijeli dva zavedna Notranca, ki sta morala pobegniti od doma pred — fašisti. Tu so ju pol. organi prijeli. Ker nista imela potnih izkazov, so ju obsodili vsakega na 300 K denarne kazni!

— Cesta Cmurek - St. Ilj se prične graditi v najkrajšem času. Vlada je dovolila za to cesto 2 in pol milijona kron.

— Iz stanovanjskega urada v Mariboru. Iz Maribora poročajo, da je sedanje vodstvo tamkajšnega stanovanjskega urada izvršilo potrebne izpremembe v osebju, da se prepreči nadaljna korupcija, ki je zavladala pod vodstvom dr. Juvana.

— Aretirani komunisti. Orožniki v Mariboru pri Mariboru so aretirali tri avstrijske komuniste, ki so prinesli čez mejo z Dunaja in širili v cirilici tiskane protidržavne letake. Vseh vtihotapljenih letakov je 26 kg.

— Celo zalogo zlatih prstanov so našli orožniki v Lajtersbergu pri treh sumljivih osebah. Pri preiskavi so dobili pri njih 38 zlatih prstanov in zlato uro, pri poznejši preiskavi pa so trdili uzmoviči, da je bilo kar 80 prstanov.

— Velik gonilni jermen so ukradli v tovarni za dušek v Rušah. Tovarna je razpisala 1000 K nagrade, kdor izsledí tatu.

— Preureditev selske službe. S 1. marcem t. l. se je uvedlo pri poštenu uradu Gorenji Logatec dostavljanje poštinih pošilk po selskem pismonošiji v sledečih krajih: I. okraj: Gorenja vas, Podstmec, Grod in Klanec. II. okraj: Kelce in Grčarovski vrh. Dostavljalo se bo v I. okraju vsak ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju vsak torek, četrtek in soboto.

— Otvoritev poštne nabiralnice Črešnjavec. Dne 15. maja 1921 se odpravi v Črešnjecu (občina Črešnjavec) poštna nabiralnica z uradnim nazivom Črešnjavec (Slovenska Bistrica). Nabiralnica spada v okraj poštne urada Slovenska Bistrica, kateremu je tudi podrejena. Zvezo bo imela vsak dan po sili poštne nabiralnice Črešnjavec s prej imenovanim poštnim uradom po sledečem redu: ob 9. odhod Črešnjavec, ob 10.15 prihod v Slov. Bistrico (5 km). Slov. Bistrica odhod ob 11. prihod v Črešnjavec ob 12.15. V okoliš nabiralnice spadajo sledeči kraji in selišča: 1. občina Črešnjavec s kraji Črešnjavec, Lukanja vas in Leskovec s krajevnim delom Stari log; 2. občina Vrhloga s kraji Trnovce, Brezje in Vrhloga s krajevnim delom Stari log. Vsled tega se ustavi s 14. majem 1921 določba poštinih pošilk na dom po selskem pismonoši pb. urada Slov. Bistrica v navedenih krajih.

— Opozorjamo vse p. n. trgovce in tobakarne na današnji oglaš na zadnji strani Ciril in Metodovih žgigalic, ki jih prinočamo. Noben trgovec in nobena tobakarna ne sme biti brez njih! Konsumentje, zahtevajte edino le to vrsto!

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.
Drama.

Četrtek, 29. aprila: Gospodična Julija. Don Pietro Caruso. Po znižanih cenah. Izven.
Sreda, 27. aprila: Androklos in lev, red C.
Petek, 29. aprila: Borba. Red E.
Sobota, 30. aprila: Androklos in lev, red A.
Nedelja, 1. maja: Borba. Po znižanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 2. maja: Androklos in lev, red D.
Torek, 3. maja: Zaprtó.
Opera.
Četrtek, 29. aprila: Prodana nevesta. V prid Udruženja gled. igralcev. Gostovanje ge. Irme Polakove. Izven.
Sreda, 27. aprila: Carmen. Red A.
Petek, 29. aprila: Tosca. Red D.
Sobota, 30. aprila: Carmen. Red C.
Nedelja, 1. maja: Prodana nevesta. Gostovanje ge. Irme Polakove. Izven.
Ponedeljek, 2. maja: Zaprtó.

— Marković Zdenka: Lei. U Zagrebu. Izdane knjižare Z. I. V. Vasića, 1920. Str. 147. Cena 30. — Zbornik lirskih črtic, novelet in novel. Globokotna pesnikinja širokega duševnega obzorja in poetičnega jezika. Zdenka Markovićeva je podala tu knjigo, ki jo našemu žanstvu prav posebno priporočamo.

Najnovejša poročila.

Za prekinjenje trgovskih pogajanj z Italijo.

—d Beograd, 26. aprila. Posl. Ivo Lovričević (zemljoradnik) je vložil na min. predsednika in ministra za zunanje stvari vprašanje, ali hoče z ozirom na to, ker je splošno znano, da se službeni in diplomatska Italija ne drži svo-

jih obveznosti (Primeri: Dodekanez, rimski pakt, itd.), odrediti, da se takoj prekinejo trgovinska in vsa druga pogajanja s kraljevino Italijo, dokler popolnoma ne izpolni svojih obveznosti na podlagi rapalske pogodbe.

Anarhija v Italiji.

— Milano, 27. aprila. Včeraj je prišlo v Piacenzi do krvavih spopadov med fašisti in komunisti. Več komunistov je mrtvih in težko ranjenih. V vasi Tremola je ubit 1 komunist, 4 fašisti

pa so težko ranjeni. — V brzovlaku Turin - Rim so našli 10 bomb. V Firenzi je v gledališču med predstavo eksplozirala bomba. Človeških žrtv ni bilo.

Delavci zasedli tovarne v Turinu.

—d Turin, 26. aprila. Radi upepelitve delavske zbornice so delavci zasedli nekaj tovarnov. Nameščenci cestne železnice so ukinili delo. Kasneje so

delavci morali tovarne zapustiti, ker je nastopila policija. Do incidentov ni prišlo. Po nekaterih tovarnih počiva delo.

Tirolski plebiscit v angleški zbornici.

—d London, 26. aprila. V včerajšnji seji spodnje zbornice je izjavil državni podtajnik za zunanje posle Hamsworth, da obstoji na Tirolskem brez dvoma znatna agitacija za priključitev k Nemčiji in da so najvišje tirolske oblasti izvedle glasovanje proti volji avstrijske zvezne vlade. Izvedel je, da je francoski poslanik v Münchnu vložil pri bavorski vladi protest. Angleška vlada ni smatrala za

umestno, da bi formalno ugovarjala, predvsem radi tega, ker bi ostal položaj neizpremenjen, tudi ako bi glasovanje izpadlo v prid priključitve, ker je neodvisnost Avstrije v zmislu člena 88. st. germanske mirovne pogodbe brez privolitve sveta zvezo narodov nedotakljiva. Hamsworth je dostavil, da bo vlada pazno zasledovala dogodke v Avstriji in Južni Nemčiji.

Madžarska in boljševiki.

— Budimpešta, 27. aprila. Odposlanec madžarske vlade Jungert, ki je odpoval v Reval v svrhu pogajanj s sovjetsko vlado radi povratka madžarskih vojni ujetnikov, se je vrnil v

Budimpešto. Ruska sovjetska vlada je pripravljena zamenjati 600 madžarskih oficirjev proti izpustitvi 140 obsojenih komunistov.

Padanje cen o tekstilni industriji.

— Dunaj, 27. aprila. V tekstilni industriji se opaža že dalj časa trgov-

ska stagnacija, ki je povzročila v trgovini na debelo znatno padanje cen.

Nemška ponudba glede reparacij.

—d Berlin, 26. aprila. Wolfov urad objavlja noto s predlogi nemške vlade glede reparacijskega vprašanja. Nemčija izjavlja, da je pripravljena priznati skupno obveznost 50 milijard zlatih mark sedanjosti vrednosti. Nemčija je tudi pripravljena, plačati vrednost te vsote v anuitetah, primernih njeni zmoglosti, v skupnem znesku 200 milijard zlatih mark. Nemčija bi takoj najela mednarodno posojilo, čigar dohodki bi se dali zaveznikom na razpolago. S posojilom ne kriti znesek bo Nemčija po svojih možnostih obrestovala in amortizirala, pri čemer bi bilo sedaj mogoče 4% obrestovanje. Nemčija izjavlja, da je pripravljena dati prizadetim vlesilam priložnost, da sodelujejo pri izboljšanju njenega položaja. V to svrhu se bo amortizacija ostanka postavila izpremenljivo. Da se ostanek vsote poplača kar najhitreje, se bo Nemčija z vsemi močmi udeležila pri obnovi razdejanih pokrajin in plačala stroške za to delo sama. Nemčija je pripravljena, po kar najhitrejšem postopanju prevzeti strokovna dela za poškodovane države. Ako bi Amerika ali zavezniki želeli, bi Nemčija po svoji zmoglosti prevzela obveznosti zaveznikov iz njih

varstvenega razmerja do Amerike. O načinu zavarovanja nemških davjatev na celokupni nemški dolg naj se razpravlja z izvedenci. Za vse vrste kreditov bi dala Nemčija upnikom potrebne garancije z javno imovino in javnimi dohodki. S sprejetjem teh predlogov, katere smatra Nemčija za izvedljive samo tedaj, ako kmalu preneha sistem sankcij, ako se nemška produkcija ne utesni še nadalje in ako se nemško gospodarstvo dopusti k svoj bodnemu svetovnemu predmetu, naj bi prenehale vse druge obveznosti Nemčije za obnovne svrhe in prosto naj bi bilo tudi nemško prijavno imetje v inozemstvu. Ako bi pri oceni zmoglosti Nemčije nastala nesoglasja, priporoča nemška vlada, da bi jih preiskala komisija izvedencev in zastopniki vseh prizadetih vlad Nemčija izjavlja, da priznava njih odločitve že vnaprej kot obvezno. Nemška vlada posudnja, da se bo tudi rada ravnala po predlogih ameriške vlade, ker je uverjena, da je mir do brota za ves svet. Ker pa je to odvisno od hitre in pravične rešitve reparacijskega vprašanja, bo storila vse, da bodo mogle Zedinjene države obrniti pozornost zaveznikov vlad na to zadevo.

Gospodarske vesti.

Borze.

—d Zagreb, 26. aprila. Devize: Berlin 220—221.50, Italija 675—676, London, izplačilo. 560—561, ček 556—557, Novi Jork ček 139—139.75, Pariz 1041, Pariza 194.50—196, Švica 2450—2470, Dunaj 2140—2150. Valute: dolarji 138.50—138.75, avstrijske krome 220, carski rublji 70—75, francoski franki 1000—1030, napoleondori 480—485, nemške marke 215—218, romunski lei 216—218, italijanske lire 655—658, bolgarski lei 165—170, turške lire v zlatu 500—510, češkoslovaške krome 190—200.

—d Beograd, 26. aprila. Devize: Pariz 261—262, London 140.25—140.50, Dunaj 5.32—5.35, Praga 48.30—48.50, Rim - Milan 168—169, Solun 228—230, Zeneva 615—618, Berlin 0—57.70. Valute: 20 dinarjev v zlatu 28, švicarski franki 610—615, francoski franki 256.50—270, dolarji 34.85—34.95, lire 166—167, bolgarski lei 42.50—43, romunski lei 55—55.25, nemške marke 54—54.50, drahme 230—233, češkoslovaške krome 46—47.50, avstrijske krome 5.50—5.70.

—d Praga, 26. aprila. Devize: Amsterdam 2573.50, Berlin 114, Curih 1278.50, Milan 351, Pariz 540.50, London 289.50, Novi Jork 73.50, Beograd 206.50, Bukarešta 113.25, Sofija 86, Dunaj 10.52%. Varšava 8.35, Zagreb 51.50, Budimpešta 27.62. Valute: nemške marke 114, švicarski franki 1273.50, italijanske lire 348, francoski franki 537.50, angleški funti 287.50, dolarji 72, dinari 197.50, romunski lei 113.25, bolgarski lei 82.25, avstrijske krome 10.52%, poljske marke 8.35.

—d Curih, 26. aprila. Devize: Berlin 8.90, Holandijska 201.25, Novi Jork 576, London 22.72, Pariz 42.55, Milan 37.85, Bruselj 43.25, Kodani 105, Stockholm 136, Kristijanija 91.50, Madrid 80, Buenos Aires 185, Praga 7.90, Varšava 0.71, Zagreb 4.05, Bukarešta 9.10, Dunaj 1.53, Kristijanija 0.98.

—g Ekspresni parobrodni promet Beograd - Dunaj - Beograd, 26. aprila.

la. Uprava brodarstva sindikata SHS je sklenila, da uvede od 2. maja naprej direktni ekspresni promet med Beogradom, Budimpešto, Bratislavo in Dunajem ter obratno. Prevažalo se bo tudi trgovsko blago. Za potnike 1. razreda je na parnikih večje število kabina, za potnike 2. razreda pa samo postelje.

—g Izvoz živine. Beograd, 26. aprila. Finančno-gospodarski odbor je imel sejo, na kateri se je razpravljalo o izvozu živine. Ker vojni minister ni izvršil izkaza o potrebi živina za vojsko, se ni sklenilo še ničesar.

—g Izvoz koroze in ječmena. Beograd, 25. aprila. Na današnji seji se je dovolil neomejen izvoz koroze. Ječmen se sme izvažati v kontingentih.

—g Izmenjava bankovcev na Madžarskem. Madžarski finančni minister Hegedüs je izjavil o zakonskem načrtu provizorne ureditve denarnega prometa nastopno: Bankovci se izmenjajo brez odbitka v dveh tednih. Nadaljnje dva tedna bodo vsi davčni uradi sprejemali novčani brez odbitka. Ko potечеjo ti štiri tedni, bo znašal odtegljaj 4%, ki se bo do konca leta stopnjeval na 35%. Madžarske banke bodo imele zadostno zalogo novih madžarskih novčanic, da se bo izmenjava gladko vršila. Z izmenjavo bankovcev se Madžarska popolnoma ocedeji od bivše avstro - ogrske banke in približa svojo valuto franku.

—g Sklepi gospodarskega komiteja. Gospodarski komite ministrov je sklenil, da se v svrhu hitrejšega carljenja razširita želez, postaji v Beogradu in Zagrebu, da se za vojsko nabavi perilo v državi, da se tovarni v Dugi Resi da 10% večja cena, kakor je najmanjša ponudba iz inozemstva in da se razširi solarna v Kreki (Tuzla), da se pokrije potreba vse države.

—g Glede zabrane izvoza objavljaj »Službene Novine«, broj 90 poseben razpis carinarnicam. Za

brani so podvrženi naslednji predmeti: pšenica, rž, ječmen, oves, krupnik, krompir, moka iz teh pridelkov, mekinje, seno in slama. Predmetni razpis ima določila glede blaga, katero je bilo že na potu ob času izdaje prepovedi.

—g Brezplačno ležanje blaga na železniških postajah preneha s 1. junijem t. l. Minister sabirača odreja v »Službenih Novinah«, broj 91 sledeče: Od 1. junija t. l. se odpravi brezplačno ležanje na postajah za ono robo, katera se izroča za prevoz do mogočih odprav, pa je bila doslej v področju nekaterih pokrajinskih železniških direktij prosta plačila ležarine. Od 1. junija t. l. dalje pobirala se bo tudi za tako robo v tarifi predpisana ležarina.

—g Razpis dobave bencina, olja in desek. Uprava državnih monopolov v Beogradu razpisuje dobavo: 1.) 30 vagonov bencina, 20.000 kg motornega olja za avtomobile in 4000 kg konzistentne masti. Razprava se vrši 4. maja v Beogradu. 2.) 29.850 komadov desek iz mehkega lesa za potrebe ljubljanske tobačne tovarne. Razprava se vrši dne 10. maja v Beogradu. Natančnejši pogoji in vsa druga informacija se dobi v pisarni uprave državnih monopolov v Beogradu. En izvod dobavnega razpisa je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Sokolstvo.

— Sokol I. priredi v nedeljo, 1. maja popoldne ob 3. naraščajev popoldne.

dan, zvečer ob 8. pa majnikov večer v veliki dvorani Narodnega doma. Na sporedu popoldne telovadne, pevске in in deklamacijske točke, zvečer zabavne točke z lepoto konkurenco. Vstopnina popoldne 1 dinar, zvečer 3 dinarje. K obilni udeležbi vabi odbor.

Društvene vesti.

— Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« priredi v nedeljo, dne 1. maja popoldne ob 4. ljudski koncert v Sokolskem domu na Viču. Vzored obsega večino krasne Adamičeve skladbe, izvajane na pomladanskem koncertu. Opozorjamo včlane, okoličane pa tudi ljubljance da ta koncert posetijo v mnogobrojnem številu. Vstopnina nizka. — Pevske vaje »Lj. Zvona«: danes ob 7. zvečer ženski, v petek ob pol 8. moški zbor. Vsi in točno!

— Pevsko društvo »Slavec« je ustanovilo tečaj za pev. naraščaj, h kateremu se je prijavilo že večje število vajencev različnih strok. Pozivljamo vse one, ki so se že vpisali ter one, kateri mislijo na novo pristopiti in imajo veselje do petja, da se zglasijo v društvenih prostorih. Narodni dom, I. nadstropje, levo. Pouk v pevski teoriji in petju je brezplačen in nimajo člani naraščaja nikakih stroškov.

Raznoterosti.

* Koliko ljudi se dnevno ponesreči v Londonu? Londonsko reševalno društvo je objavilo zanimivo statistiko o nezgodah, ki so se v zadnjih letih dogodile v Londonu vsled povesenja pasantov. Končna številka za minulo leto znaša 12.000, to je 32 nezgod na dan ali

vsakih 45 minut se povesi v Londonu en človek. Potem je razumljivo, da cveče v Londonu zavarovanje za cestne nezgode.

* Ministrski rekord na francoskem. Današnji francoski ministrski predsednik Aristid Briand je sedaj že šestkrat ministrski predsednik, s čimer je dosegel rekord. Z njim sta se pred zadnjim imenovanjem lahko kosala samo dva, Charles Dupuy in Aleksander Ribot, ki sta bila po petkrat ministrski predsednika. Za njima so: Freycinet (štirikrat), de Broglie, Dufaure in Rouvier (vsaki po trikrat), Tardieu, Henri Brisson in Clemenceau (po dvakrat). Rekord vztrajnosti je dosegel Waldeck Rousseau, ki je bil ministrski predsednik 35 mesecev in tri dni, najhitreje pa je končal svojo kariero ministrskega predsednika prvokrat Dufaure, ki se je vzdrl na vladi samo 6 dni.

* Koliko je na svetu zlata? Če bi se stopilo vse zlato sveta v velikem loncu, moral bi biti ta samo pet metrov visok in bi temeljna plošev morala biti samo 8 m². Zlato, katerega so spravili na dan iskanci v Kaliforniji in Avstraliji, bi se dalo spraviti v blagajni, ki bi merila 3 m³.

* Paradiž telefonskih abonentov. »Morning Post« poroča, da je na Švedskem telefoniranje naravnost zabava. Skoraj v vsaki hiši se najde po en telefon. V Stockholmu odpade na vsakih 1000 prebivalcev po 259 telefonskih abonentov. Telefon se ne uporablja samo od trgovcev, marveč ga v veliki meri uporabljajo tudi gospodinjice, ki kar telefonično naročajo potrebno blago. Na vseh cestah so v malih razdaljah nameščeni telefoni. Pri telefonskih napravah se je uporabljalo vedno najmodernejše sisteme. Švedska je bila prva, ki je uvedla telefonske kable. Naročnina

je zelo majhna: za tri krome se more govoriti v katerikoli kraj na Švedskem. Letni abonent znaša 150 do 500 kron, odvisno je to od števila pogovorov. Seveda so te cene poskočile med in po vojni, prej je stal letni abonent recni pri 20 K.

* Število invalidov v Nemčiji. »Berliner Tageblatt« priobčuje zanimivo statistiko invalidov v Nemčiji. Iz poročila je razvidno, da ima Nemčija okrog 300.000 popolnih invalidov, to so taki, ki so vsled vojne izgubili nad 50% delazmožnosti. Od teh živi samo v Berlinu nad 23.000. Zalostna je statistika, ki izkazuje procentualno invaliditeto po boleznih. Jeličnih je nad 35.000, t. j. 11,3%, popolnoma slepih nad 4000. Osobito ječitljivo tvorijo za splošno veliko nevarnost, ker inficirajo okolico. Tako je na primer neki taki jelični invalid okužil ženo in petero otrok in cela rodbina je zapadla smrti. Seveda je za te invalide kaj težko dobiti primerni dela in zato je od dne do dne več beračev po cestah. Med berači pa niso samo pravi invalidi, marveč je tudi mnogo sleparjev. Tako si n. pr. mnogo beračev priveže roko na hrbet, da zamore simulirati, da je brez roke. Berlinska policija je pred kratkim prišla 15 »sleparjev«, ki so seveda vsi videli. Kako dobra obrt je pravzaprav beračenje, dokazuje dejstvo, da so pri enem samem takih »sleparjev« dobili 700 mark, ki si jih je zaslužil v štirih urah.

Poizvedbe.

— Zlata verižica z obeskom je bila zgubljena. Najditelj naj jo odda proti dobri nagradi v upr. »Slov. Naroda«. — Izgubil se je zlat prstan s tremi belimi kamni, vreden 3000 K od Starega trga po Gosposvetski cesti do Šiške. Pošten najditelj se prosi, da ga odda

proti nagradi v upravi »Slov. Naroda«. — Otroka se iščeta. Ob izbruhu italijanske vojske sta pribežala iz Nabrežine bratrance z drugimi begunci na Kranjsko ali na Stajersko šletna Jolanda in Aletti Dante Malner. Njiju oče, poštni uradnik v Nabrežini in doma iz Loke pri Zidanem mostu, je bil umrl na vojni pri Lovu. Sedaj išče otroka njiju mati Fani Malner, ki služi v Egiptu. Komu bi bilo kaj znano o otrokih, naj naznani to proti povrnitvi stroškov »Uradu za zaščito beguncev v Ljubljani, Turjaški trg 3«.

Darila.

Upravi našega lista so poslali za: Ciril - Metodovo društvo. Gospod Al. Sentjurc 80 K, ki so se nabrale ob priliki godovanja gđ. učiteljice Veržko v gostilni Pintarjevi v Hrastniku. Jugoslovensko Matiko. V Grosupljem so darovali gđ. ing. Štebi 40 K, dr. Tomšič 40 K in ing. dr. M. Kasal 40 K. Skupno 120 K. Srčna hvala!

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

la Portlandcement

na drobno in debelo, cem. cev, plošče za tlak stopnice iz umetnega kamena in dr. cem. izd. dobavlja najceneje
Betonarska tvornica J. Gihlar Ljubljana.
Izvrševanje hišnih kanalizacij. 2574

Damski gorski čevlji

štev. 37, samo dvakrat rabljeni, se ceneno prodajo. — Cerkvena ulica 5, prtilija. 2940

Slovo in zahvala!

Po odhod preselitve v Planino se zahvaljujem tem potom najprejšeje osebe cenj. odjemalcem, prijateljem, znancem ter meščanom Ormoža za izkazano naklonjenost ter ključem krepki
Zdravo!
Zvonimir Kopitar, trgovec.

Po ceni in velika zaloga novih dvokoles

različne pnevmatike tudi za otroške vozičke, šivalni stroji, vsakovrstni deli pri Batjelu, Ljubljana, Stari trg 28. Srečujemo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji i.t.d. v popravilo. Mehanična delavnica Karlovska c. 4.

Letoviščarji, pozor!

Planina Pungart v Karavankah nad Trtikom ima na razpolago 2-3 opremljene sobe in jih da za časa sezone v najem Pojasnila daje Fr. Škodič Brezje št. 6, Gorenjsko. 2938

Enonadstropna trgovska in stanovanjska hiša

v središču mesta Ptuj na najprometnejši ulici z 2 vel. trg. lokaloma s trgovsko opremo za vsako trgovino z 5 stanovanji, skladišča, vel. vinska klet, vel. dvorišče s vel. vrtom za zelenjavo, z lep. gospodarskim poslopjem, mod. hlevi za konje, krave, svinje in perutnino. 7 oravov njiv in travnikov 10 min. od oddaljeno od stanovanja, vse dobro gnojeno in obdelano, se takoj z živim in mrtvim inventarom ugodno prodajo. Ponudbe na: Milada Schaller, Ptuj, Krekova ul. št. 6. 2922

Žaga in mlin

z večjo stano vodno močjo v Savinjski dolini se prodajo. Resni kupci naj javijo svoje naslove pod »Lepi dohodki« na upravo Slov. Naroda. 2753

Amerikanski sladkor

okrog 1 vagon, ali tudi v manjših množinah, odda po ugodni ceni Gospodarska poslovalnica dr. žel. Ljubljana, dr. kol. Se tudi odpošlje po naročilu.

G. F. Jurásek

uglaševalec glasovirjev in trgovec z glasbili
Ljubljana, Wolfova ul. 12

Stavbene potrebščine:

Portlandcement, zidno in strešno opeko, cementne strešnike, cementno-azbestni škrlji (eferni), cementne cevi, dreznice cevi, apno, Watproof (cerizit), asfalt, izolirne plošče, lesni cement, pristno strešno lepenco št. 80, 100 in 120, strešni lak, katra, karboline, gips i.t.d. dobavlja Ljubljanska kemerska družba
Ljubljana, Bleiweisova cesta 18.
Telefon št. 408.

Izjava.

Naznanjam, da nisem plačnik za svojegasina Ubalda Trnkoczyja.

Ub. Trnkoczy, lekarnar.

Trgovski pomočnik z dobriimi izpričevali izvežban v trgovini železnice in špecijerje, se takoj sprejme. Ant. Križaj, Ajdovščina, Julijška Benečija. 2887

Kupijo se stelaže za špecijersko trgovino, ob enem tudi roló za izložbeno okno. Oglasiti se je pri V. Urbančič, Hribova ulica 19. 2903

Strojnik, elektrik išče službe zmožen del pri vseh parnih strojih in elektromehaniki. Vodi večje elektr. naprave in centrale. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod »Strojnik elektr. 2892«. 2892

Prodaja se hiša s 3 sobami, 2 kuhinjama, 2 kopalnicama, pol nre od sredine mesta. Vprašati: Cerkovska c. 45. Pobrežje pri Mariboru. 2886

Tovarna za lepenko na Količevem, pošta Dob pri Domžalah, sprejme klijentelijo, ki se razume na parne in električne stroje in ki samostojno izviš vsaka popravila, 4 delavce, ki so že delali v tovarnah za lepenko, ali karton. Ponudbe pismeno ali ustmeno na gornjo tovarno.

Sofer z večletno prakso, izučeni mehanik, išče službe. Ponudbe na uprav. Slov. Nar. pod »Sofer 2899«. 2909

Kuharica

se sprejme takoj, ki pa mora znati dobro kuhati. Prednost imajo z daljšimi izpričevali. Plača dobra. Istotam se sprejme šivilja na dom. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 2788

Prodaja temnomodro svetle obloke srednje velikosti, 2 otroška vozička za ležanje in otroški voziček za sedenje. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 2932

Hiša, enonadstropna, s 6 stani, novani v bližini sv. Petra cerkve, še 6 let dr. davka prosta, se prodajo. Pismene ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod »Davka prosta 2888«. 2888

Zabojev

porabljenih, praznih, 2 — 3 vagoni imajo v zalogi, ki jih cenijo prodati na mojem skladišču. Vprašati:

J. Beranič, Rog. Slatina.

Dve hiši

z gospodarskim poslopjem, z zemljiščem ali brez njega, pripravi za vsako obrt, tri državne ceste, v zelo prometnem kraju, se prodajo. Pojasnila pri A. Laurič, Planina pri Raketi. 2874

Špedicijska firma

Ludovik Ševar, vd. na Raketi izvršuje točno in najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje. 2535

Trgovec

sedaj na Stajerskem v mestu na deželi, pričetkom tridesetih, s premoženjem in prijetno zunanostjo, išče poštenega znanca dobro situirane in srčno dobre družice v svrhu ženitve. Se event. tudi prižen. Castna diskrecija zagotovljena. Posredovalci po rokici izključeni. Neanonimni dopisi (če mogoče s sliko, ki se takoj vrne), pod »Sommergüß 3279« na Kienrichs Annonzen-Expedition, Graz, Sackstrasse 4. 2668

Gospodična išče sobo ali kabinet.

Ponudbe pod Soba 2937* na upravn. Slovenskega Naroda. 2937

Ansolvencinija trg. šola, večša vseh del, želi mesta kontorstvije v Ljubljani. Ponudbe na upravn. Slovenskega Naroda pod »Pridnost 2926«. 2926

Vajenec za fotografsko obrt se takoj sprejme pri fotografu Franc Marinko, Ljubljana, Poljanska cesta 13. Prednost imajo tisti, ki imajo že nekoliko znanja v fotografiji. 2929

Mlado dekle ali gospodično k otroku išče. Plača po dogovoru. Vpraša se v Selenburgovi ulici 3, Widrova trgovina. 2910

Prodaja se lep otroški športni voz za ležanje in sedenje. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 2945

Registr. blagajna, dobro ohranjena, se prodaja. Vprašati: Zvonimir Kopitar, Planina (Rake). 2942

Dve gospodični s primerno trgovsko izobrazbo želišta mesta praktikanke v kakš pisarni. Ponudbe na upravn. Slov. Nar. pod »Praktikantice 2935«. 2935

Prodaja se nekaj pohištva, istotam se več oseb na hrano. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 2933

Trstje za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 420 pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo. 26

Mlad sponzor poslovodja (Betriebsleiter) za sada namičen u vel. koj najmodernejše urejenjaj tvornice pokustva u Niem. Austriji, namičen kao poslovodja, savjesian i samostalan karakter, organizatorni duh, želi odgovarajuće mesto u Jugoslaviji na stupiti. Jugosloveni sami zavičaju u Zagrebu, samo njemačkom jeziku vješt. Eventualne dopise umolam. »Otvoreno« na Alfred Golberger, Bes. Brod. 2917

Prodaja se zaradi selitve dobro ohranjene klavir, cena 4000 K. Poizve se v upravn. Slov. Naroda. 2912

Kupim polnojarmentik 63 mm. Ponudbe pod Fiero Gajec, Sarajevo. 2904

Protokolirana tvrška na Goreniskem prevzame zastopstvo le prvovrstni tvrd. Obširne ponudbe pod »Lesce/2916« na upravn. Slov. Naroda. 2884

Kompletna jedilna soba, francosko delo, in ena plataska dira (platfoz) se odda. Vprašati v upravn. skladišča Balkan. 2884

Dva pomočnika železniške stroje, izurjenosti moči, eno praktikanstvo za pisarno z lepo pisavo in enega krepkega vajenca s primerno šolsko izobrazbo sprejme trgovina z železnišo Breznik & Fritsch, Ljubljana, Cankarjevo nabr. št. 1. 2882

Samostojen knjigovodja

vešč tudi korespondence in strojepisja, znanje siboh-vačine prednost, se sprejme pod ugodnimi pogoji. Istotam se sprejme dober stenograf in strojepisec. Ponudbe zavedno plače in doseganje službe na: Ljubljana 1. poštni predal 163. 2761

Sezonska raznoredna ženskih slamičkov nakitnih od 150 kron, cvetlice, oblatkine (gestelci) pri modistki Ivani Schiller, Kongresni trg 6.

V kavarna »Central« vsak dan

koncert

salonskega orkestra. — Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstopnina prosta.

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej imam v veliki zalogi; tudi lepe velourne klobuke. Franjo Cerar, tovarnar v Stobu, pošta Domžale. Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerno nizke, postrežba točna

Nudim brezobvezno

Ciril - Metodove vžigalice

»DRAVA« - VŽIGALICE družbe sv. Cirila in Metode. Zaloge pri Iv. Perdau v Ljubljani. MALOLOŽI DAR DOMUNA ALTARI. Te vžigalice so v prid družbi sv. Cirila in Metode v Ljubljani.

Pri posameznih nabojih škaticja K 1-06 od skladišča Ljubljana. Engrosisti imajo primeren popust.

J. Perdan, Ljubljana.

Nogavice

z znakom »ključ« in brez nje pri Tvornici čarapa, Sarajevo. Samo na veliko! Cenik zastoj. Par nogavic znamke »ključ« traja kakor 4 pare drugih.

Priporočila se prvovrstni

atelije

za črkostikarstvo Filip Pristou Ljubljana, »Hotel Mail«. 2930

Klobuke in slamnike

vseh vrst sprejme v preoblikovanje barvanje in snajenje (beljenje). J. Stemberger Dunajska c. 9. II. dvor.

SOL.

Lepe, bele, točene, drobne sicilijanske soli vsako množino se dobi pri Leopold Grünfeld, Ljubljana Prisojna ulica 1. 2453

Trgovska hiša

na prometnem kraju večjega mesta Slovenije s stanovanjem, popolnoma za lastno uporabo, 8 izloz, velik inventar, za fotomen-fakturo, edina trgovina te stroke v celi pokrajini, staro, jako dobičkonosno podjetje, se odda takoj z dolgoletno pogodbo v najem. Trgovina in fotogr. atelier v polnem obratu. — Oglasi: Ing. Petowicz, Ljubljana, Celovška cesta štev. 68. 2823

Zahvala.

Vsem prijateljem in znancem, kateri so nam izkazali svoje sočutje o priliki smrti in pogreba naše nepozabne soproge, sestre, svakinje in tete, gospe

Pavle Ark

posebno pa velečenjenim darovalcem šopkov in vencev, izrekamo svojo iskreno čutečo hvaležnost.

Zalogojte rodbine.

Zastopstvo največje dalmatinske tvornice portland cementa Split

nudi vsako količino svojega prvovrstnega izdelka in. marke »SALONA« po konkurenčnih cenah franko vagon poljubna postaja Slovenije. Dr. Fran Jenko, import Ljubljana, Brekov trg, št. 10 I nad. hodnik desno. 2928

3000 moških klobukov

najfinejših iz zajčje dlake »Marco Vittoria« na prodaj samo na debelo pri Michelo Garin, Trst (Trieste) Via della Fonderia 3, zastopnik tvornice klobukov Canova & Co — Biella (Italija). Velika zaloga. Nizke konkurenčne cene. 2944

Modni salon

Stuchly - Maške

Ljubljana

Zidovska ulica šte. 3.

Dvorski trg šte. 1.

Priporočila

največje izbero

spomladanskih

klobukov čepic

in slamnikov.

Popravila se točno izvršujejo.

Žalni klobuki v zalogi.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. poštino-čkovnega urada. Pazite, da boste naznanili pošiljateljju natančno znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po poštah Vas to rosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikrižajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje se poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogokrat dolgo traja, predno se »dolič« pristi z-pet kakl d nar.

Konečno se obratoma še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomanege poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.